

ارزیابی عمومی فن کارهای ایران

تألیف: حسین رحیب زاده عصارها
سعیده جهلگیری
دکتر بهمن بهمنیافر
مهندس احمدی

ارزیابی عمومی نرم افزارهای کاربردی / نویسندگان امیرحسین
رجب زاده عصارها، سعیده جهانگیری، مهدی بهنیافر، مرتضی احمدی
تهران: نشر کتابدار، ۱۳۹۵

۱۸۷ ص. جدول، نمودار: (مجموعه کتابدار: ۳۲۹)

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیفا
نویسندگان: امیرحسین رجب زاده عصارها، سعیده جهانگیری،

مهدی بهنیافر، مرتضی احمدی

موضوع: نرم افزارهای کاربردی - ارزشیابی

موضوع: نرم افزارهای کاربردی - طراحی و توسعه

موضوع: نرم افزار - ارزشیابی

شناسه افزوده: رجب زاده عصارها، امیرحسین، ۱۳۶۵-

رده کنگره: ۱۳۹۵ ۴، ۳ الف ۷۶/۷۶ QA

رده دیویی: ۰۰۵/۳۰۲۸۷۲۲

شماره کتابشناسی ملی: ۴۱۸۹۳۲۸

www.ketabdar.org
mahseni@ketabdar.org

عنوان: ارزیابی عمومی نرم افزارهای کاربردی
نویسندگان: امیرحسین رجب زاده عصارها، سعیده جهانگیری
دکتر مهدی بهنیافر، مرتضی احمدی
مجموعه کتابدار، ۳۲۹

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۵ / شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۴۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۴۱-۱۵۰-۱

تلفن: ۶۶۴۱۵۵۶۴ / ۶۶۴۱۵۵۶۱

همراه: ۰۹۱۲۱۸۸۳۵۸۱

فهرست مطالب

۱۱	پیش گفتار.....
	فصل اول.....
۱۵	بررسی مطالعات نظری و علمی ر حوزه ارزیابی نرم افزارها.....
۱۵	۱-۱ مقدمه.....
۱۶	۲-۱ تعریف ارزیابی.....
۱۶	فرایند ارزیابی.....
۱۷	اصلاح عملکرد یا ارتقاء آراء.....
۱۷	ارزیابی هدف محور.....
۱۸	۳-۱ ارزیابی نرم افزارها.....
۲۰	۴-۱ لزوم ارزیابی نرم افزارها.....
۲۲	۵-۱ پژوهش های انجام شده در حوزه ارزیابی نرم افزارها.....
۳۲	۷-۱ استانداردهای محصولات نرم افزاری.....
۳۶	۶-۱ جمع بندی.....
	فصل دوم.....
۳۹	نظام پیشنهادی و ابزارهای ارزیابی عمومی نرم افزارهای کاربردی.....
۳۹	۱-۲ مقدمه.....
۴۰	۲-۲ راهبردهای ارزیابی نرم افزارها.....
۴۱	۱-۲-۲ اهداف ارزیابی نرم افزارها.....
۴۲	۲-۲-۲ زمان انجام ارزیابی نرم افزارها.....
۴۳	۳-۲-۲ ارزیابی کنندگان نرم افزارها.....
۴۴	۴-۲-۲ روش شناسی ارزیابی نرم افزارها.....
۴۶	۵-۲-۲ ارزیابی کمی یا کیفی نرم افزارها.....
۴۷	۳-۲ ابزارهای ارزیابی کاربر محور نرم افزارها.....
۴۸	۱-۳-۲ پرسش نامه ارزیابی کاربری نرم افزارها.....
۵۱	۱- نحوه آشنایی کاربر با نرم افزار.....
۵۲	۲- مقایسه با سایر محصولات مشابه.....
۵۳	۳- پیچیدگی تهیه نرم افزار و میزان سهولت تهیه آن.....
۵۳	۴- قیمت نرم افزار.....
۵۴	۵- تخفیف برای خرید نرم افزار.....

۵۴	۶- قفل نرم افزاری.....
۵۴	۷- ویژگی های ظاهری بسته بندی محصول نرم افزاری.....
۵۵	۸- تناسب عنوان و توضیحات نرم افزار.....
۵۵	۹- نصب نرم افزار.....
۵۵	۱۰- نصب مجدد.....
۵۶	۱۱- ثبت نرم افزار.....
۵۶	۱۲- راهنماهای نرم افزار.....
۵۷	۱۳- سهولت کار با نرم افزار در شروع استفاده.....
۵۷	۱۴- راهنمای کاربری نرم افزار.....
۵۸	۱۵- تبعیت از استانداردهای گرافیکی و راهبری سیستم عامل.....
۵۸	۱۶- تبعیت از دستورهای راهبری در سیستم عامل.....
۵۹	۱۷- سهولت کار با نرم افزار.....
۵۹	۱۸- ویژگی های ظاهری نرم افزار.....
۵۹	۱۹- دستور زبان و ادبیات به کار رفته در نرم افزار.....
۶۰	۲۰- حجم فایل نرم افزار.....
۶۰	۱- امکان خروجی نرم افزار.....
۶۱	۲- رای نرم افزار.....
۶۱	۲۳- پشتیبانی نرم افزار.....
۶۱	۲۴- به روز رسانی ارتقاء.....
۶۲	۲۵- پرسش باز و کلید و ویژگی های مختلف نرم افزار.....
۶۶	شناساندن نرم افزار.....
۶۶	۱- معرفی نرم افزار.....
۶۷	۲-۱ معرفی شرکت تولید کننده نرم افزار.....
۶۸	۳-۱ تناسب عنوان با محتوا و کاربر.....
۶۹	۴-۱ تسهیل ارتباط با کاربر.....
۷۰	۵-۱ تناسب وضعیت ظاهری بسته محصول نرم افزاری.....
۷۱	۶-۱ درج نیازمندی های سخت افزاری نصب نرم افزار.....
۷۱	۷-۱ درج نیازمندی های نرم افزاری اجرا و نصب نرم افزار.....
۷۲	۸-۱ معرفی ویژگی های نرم افزار.....
۷۲	۲- نصب و ثبت.....
۷۳	۱-۲ نیاز حداقلی به تجهیزات نرم افزاری جهت نصب و اجرا.....
۷۳	۲-۲ نیاز حداقلی به تجهیزات سخت افزاری جهت نصب و اجرا.....
۷۳	۳-۲ بالا بودن سرعت اجرای نرم افزار و عملکردهای آن.....
۷۳	۴-۲ امکان انتخاب زبان در مرحله نصب و کاربری.....
۷۳	۵-۲ امکان استفاده از سخت افزارهای ورود اطلاعات.....
۷۴	۶-۲ سهولت و زمان نصب.....
۷۵	۷-۲ ترکیب نمادهای تصویری و متن در کلیدهای نصب.....
۷۵	۸-۲ راهنمای نصب.....
۷۵	۹-۲ ثبت نرم افزار.....
۷۷	۱۰-۲ ویژگی های مربوط به نصب مجدد.....
۷۷	۱۱-۲ امکان نصب در سیستم عامل های مختلف.....
۷۸	۱۲-۲ بهیجگی حجم نرم افزار (تناسب با محتوای نرم افزار).....
۷۸	۱۳-۲ امکان انتخاب نوع نصب میان پیش فرض و دلخواه در لحظه نصب.....
۷۹	۱۴-۲ پرسش از کاربر برای درج آیکن نرم افزار.....
۷۹	۳- راهنما.....
۷۹	۱-۳ وجود راهنمای چاپی.....
۷۹	۲-۳ وجود راهنمای الکترونیکی در نرم افزار.....
۸۱	۳-۳ وجود راهنمای الکترونیکی برای بخش های مختلف نرم افزار.....
۸۱	۴-۳ دسترسی سریع به راهنما در مراحل مختلف کار با نرم افزار.....

۵-۳	کاربرد کلید F۱ برای دسترسی سریع به راهنما	۸۱
۶-۳	امکان انجام جستجو در دست کم یکی از محیط‌های راهنمای نرم‌افزار	۸۱
۷-۳	سادگی و مفهوم بودن راهنما	۸۱
۸-۳	تناظر زبانی راهنما با زبان‌های نصب و کاربری	۸۲
۹-۳	وجود راهنمای چندرسانه‌ای	۸۲
۱۰-۳	اراهبری مناسب راهنما	۸۳
۱۱-۳	وجود هینت	۸۳
۱۲-۳	FAQ وجود	۸۳
۱۳-۳	پیام‌ها	۸۴
۱۴-۳	راهنمای کاربر	۸۴
۱-۴	حداقل تلاش برای یافتن عملکردها و گزینه‌های نرم‌افزار	۸۴
۲-۴	وجود آپشن‌های راهنمای حرکت در داخل نرم‌افزار	۸۵
۳-۴	قابلیت نمایش فهرستی محتوای نرم‌افزار	۸۶
۴-۴	لیست نمایش درخواست‌های محتوای نرم‌افزار	۸۶
۵-۴	ماده از لینک‌های میان‌بر	۸۷
۶-۴	تسهیل تعامل با نرم‌افزارهای جانبی و مکمل (حرکت و بهره‌گیری)	۸۷
۷-۴	دسترسی به امکان جستجو از صفحه اصلی	۸۸
۸-۴	عنوان پنجره‌ها	۸۸
۹-۴	استفاده از فانتازیا	۸۸
۱۰-۴	تفاوت یکپارچه در بخش‌های مختلف نرم‌افزار	۹۰
۱۱-۴	وجود آپشن متناظر برای میان‌بر برای عملکردهای اصلی نرم‌افزار	۹۰
۱۲-۴	راهنمای بهره‌گیری از دستورات	۹۰
۱۳-۴	پیوندهای درون‌متنی	۹۰
۱۴-۴	آگاه‌سازی کاربر از وضعیت	۹۲
۱۵-۴	راهنمایی به فهرست از طریق	۹۲
۱۶-۴	امکان مرور و راهنمای بدون پیش‌زمینه	۹۲
۵	نمایش اطلاعات	۹۲
۱-۵	عناصر نمایشی	۹۴
۲-۵	عملکردهای نمایشی	۹۴
۳-۵	ویژگی‌های زبانی، واژه‌ها و جملات	۹۷
۱-۶	رسم بودن مفهوم واژه‌های به کاررفته در منوهای نرم‌افزار	۹۷
۲-۶	استفاده از ترجمه‌های مناسب در منوها و پنجره‌ها	۹۷
۳-۶	صحت املائی کلمات (شامل حروف چینی بی‌نقص)	۹۸
۴-۶	نویسه‌ها و فونت‌های استاندارد (منطبق با یونی‌کد)	۹۸
۵-۶	دو جلد صحیح علائم ویرایشی و سجاوندی (مانند نیم‌فاصله، ویرگول، نقطه، ...)	۹۸
۶-۶	یکدستی واژه‌های به کاررفته در منوها، پنجره‌ها، مستندات و راهنما	۹۸
۷-۶	مختصرسازی صحیح واژه‌ها	۹۸
۸-۶	تناظر زبانی منوهای نصب و کاربری با زبان‌های راهنما	۹۸
۹-۶	چندزبانی منوهای نصب و کاربری	۹۹
۱۰-۶	چندزبانی محتوا	۹۹
۱۱-۶	تناظر زبانی منوهای نصب و کاربری با محتوای نرم‌افزار	۹۹
۱۲-۶	یکدستی مشخصات نرم‌افزار هنگام ارتباط با سیستم عامل	۹۹
۷	سهولت یادگیری	۱۰۰
۱-۷	انطباق طراحی عملکردهای نرم‌افزار با عرف سیستم عامل	۱۰۰
۲-۷	انطباق طرح‌های بصری نرم‌افزار با عرف سیستم عامل	۱۰۰
۳-۷	آسانی یادگیری انجام عملکردهای عمومی نرم‌افزار	۱۰۰
۴-۷	آسانی یادگیری انجام جستجو در نرم‌افزار	۱۰۰
۵-۷	آسانی یادگیری انجام پیگیری عملکردهای نرم‌افزار	۱۰۰
۶-۷	استقلال کاربری نرم‌افزار از راهنمایی‌های حضوری و دوره‌های آموزشی	۱۰۰
۸	جستجو در نرم‌افزار	۱۰۱
۱-۸	امکانات جستجو	۱۰۱

- ۸-۲ الگوهای حرفه‌ای جستجو..... ۱۰۵
- ۹-۱ امکانات نتایج جستجو..... ۱۰۷
- ۹-۱-۱ ذخیره نتایج..... ۱۰۷
- ۹-۱-۲ راهبری صحیح و آسان بعد از جستجو..... ۱۰۷
- ۹-۱-۳ پیشنهاد کلمات هم‌معنی یا مرتبط پس از جستجو..... ۱۰۷
- ۹-۱-۴ نمایش پیام مناسب در صورت عدم وجود نتیجه برای جستجو..... ۱۰۸
- ۹-۱-۵ قابلیت محدودسازی نتایج جستجو..... ۱۰۸
- ۹-۱-۶ مکان‌یابی صحیح موارد جستجو شده در متون..... ۱۰۸
- ۹-۱-۷ امکان نشانه گذاری نتایج..... ۱۰۸
- ۹-۱-۸ امکان تهیه خروجی از نتایج..... ۱۰۸
- ۹-۱-۹ خروجی نتایج انتخابی..... ۱۰۹
- ۹-۱-۱۰ امکان انتخاب نوع نمایش نتایج بازایی شده..... ۱۰۹
- ۹-۱-۱۱ بازنشانی سریع فرم جستجو (حذف تمام فیلترها و وزدهای جستجو شده)..... ۱۰۹
- ۹-۱-۱۲ امکان بازگشت به پیش فرض تنظیمات پیشنهادی موتور جستجوی نرم افزار..... ۱۱۰
- ۹-۱-۱۳ دسترسی به نتایج از طریق فهرست (پیوند درون متنی یا فرامتنی)..... ۱۱۰
- ۹-۱-۱۴ نمایش واژه‌ها و فیلترهای جستجو در صفحه فهرست نمایش..... ۱۱۰
- ۹-۱-۱۵ گزارش تعداد موارد بازایی شده..... ۱۱۰
- ۹-۱-۱۶ مرتب سازی نتایج جستجو..... ۱۱۰
- ۹-۱-۱۷ امکان انتخاب نمایش تعداد نتایج بازایی شده در یک صفحه..... ۱۱۱
- ۹-۱-۱۸ آگاهی کاربر از موقعیت او در سلسله مراتب جستجو..... ۱۱۱
- ۹-۱-۱۹ آگاهی از باز آفرینانه ارائه محتوای نتایج مندرج در فهرست بازایی شده..... ۱۱۱
- ۹-۱-۲۰ جامعیت رانندگی جستجوی انجام شده (بررسی موردی)..... ۱۱۱
- ۱۰-۱ ویژگی‌های چندرسانه‌ای..... ۱۱۲
- ۱۰-۱-۱ وجود راهنمای صوتی و تصویری..... ۱۱۲
- ۱۰-۱-۲ استفاده از صدای مناسب انواع رسانه‌ها..... ۱۱۲
- ۱۰-۱-۳ استفاده از صوت هموستی پس زمینه..... ۱۱۳
- ۱۰-۱-۴ کیفیت مناسب صداها در نرم افزارها و پندوسانه‌ای..... ۱۱۳
- ۱۰-۱-۵ کیفیت مناسب تصاویر و ویدئوها با حجم نرم افزار..... ۱۱۳
- ۱۰-۱-۶ امکانات مدیریت صدا و تصویر..... ۱۱۳
- ۱۰-۱-۷ امکان تعیین محدوده اجرا فایل صوتی و ویدئو (Navigation Bar)..... ۱۱۴
- ۱۰-۱-۸ امکان اجرای مجدد فایل‌های صوتی یا ویدئویی..... ۱۱۴
- ۱۰-۱-۹ امکان پخش قطعات صوتی یا ویدئویی بعدی یا قبلی..... ۱۱۴
- ۱۰-۱-۱۰ امکان ذخیره فایل‌های صوتی و تصویری موجود در نرم افزار..... ۱۱۴
- ۱۰-۱-۱۱ امکان جداگانه Pause و Stop (مکث و خاتمه)..... ۱۱۴
- ۱۰-۱-۱۲ امکان نمایش متوالی و خودکار تصاویر (Slideshow)..... ۱۱۴
- ۱۰-۱-۱۳ بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی متناسب تصاویر..... ۱۱۵
- ۱۰-۱-۱۴ امکان کوچک‌نمایی پنجره پخش..... ۱۱۵
- ۱۰-۱-۱۵ امکان مدیریت رو بودن پنجره پخش..... ۱۱۵
- ۱۰-۱-۱۶ قابلیت شناسایی فایل‌های صوتی و تصویری..... ۱۱۵
- ۱۰-۱-۱۷ امکان ویرایش مشخصات فایل‌های صوتی و تصویری..... ۱۱۵
- ۱۰-۱-۱۸ وجود فهرست عناوین فایل‌های چندرسانه‌ای..... ۱۱۶
- ۱۱-۱ شخصی سازی..... ۱۱۶
- ۱۱-۱-۱ قابلیت ساخت پروفایل شخصی..... ۱۱۶
- ۱۱-۱-۲ ابزارهای جابجایی مطالعه محتوا..... ۱۱۸
- ۱۱-۱-۳ امکان ارتقاء نرم افزار از سوی کاربران..... ۱۱۹
- ۱۲-۱ امنیت و ایمنی..... ۱۱۹
- ۱۲-۱-۱ امکان تهیه پشتیبان از داده‌ها و تنظیمات شخصی..... ۱۱۹
- ۱۲-۱-۲ امکان ایجاد پروفایل شخصی با سطوح دسترسی متفاوت..... ۱۲۰
- ۱۲-۱-۳ بازایی اطلاعات حذف شده..... ۱۲۰
- ۱۲-۱-۴ امکان بازایی اطلاعات در صورت بسته شدن ناگهانی نرم افزار..... ۱۲۰
- ۱۲-۱-۵ عدم دستکاری فایل‌های سیستمی هنگام نصب و ثبت نرم افزار..... ۱۲۰

۱۲۱	۶- بهروزرسانی سیاست‌های امنیتی برای جلوگیری از هک سریع
۱۲۱	۷- پیش‌گیری از متسوخ شدن
۱۲۱	۸- آگاه ساختن کاربر از میزان ارسال اطلاعات شخصی او به سرور نرم‌افزار
۱۲۱	۹- اعمال حداکثری سیاست‌های امنیتی مطرح در هنگام تولید نرم‌افزار
۱۲۱	۱۰- امکان انتخاب ارسال یا عدم ارسال اطلاعات کاربری به سرور نرم‌افزار
۱۲۱	۱۳- قابلیت حمل و توسعه
۱۲۱	۱-۱۳ میان‌کنش‌پذیری
۱۲۲	۲-۱۳ تعامل امکان همکاری با نرم‌افزارهای دیگر
۱۲۲	۳-۱۳ هم‌زیستی با نرم‌افزارهای دیگر
۱۲۳	۴-۱۳ توسعه‌پذیری قابلیت‌های نرم‌افزار
۱۲۴	۱۴- خدمات پشتیبانی
۱۲۴	۱-۱۴ پشتیبانی
۱۲۵	۲-۱۴ روش‌های مختلف پشتیبانی
۱۲۷	۱۴ خدمات فروش
۱۲۷	۱۴ پیگیری و تعویض محصولات معیوب
۱۲۷	۱۰-۱۵ راه و بهروزرسانی
۱۲۹	پیوست الف - پرسش‌نامه عمومی ارزیابی نرم‌افزارها
۱۳۳	پیوست ب - سیاهه معیارها ریزگی‌های ارزیابی نرم‌افزارها
۱۶۵	واژه‌نامه فارسی به انگلیسی
۱۷۵	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی
۱۸۵	منابع

پیش گفتار

فرایندهای تولید دست‌ساخته‌ها و مصنوعات بشری با هدف پاسخ‌گویی به نیازهای فزاینده و متنوع انسان، روزبه‌روز پیشرفته‌تر و پیچیده‌تر می‌شوند. میزان پاسخ‌گویی این فرایندها تأمین نیازهای بشر مورد «ارزیابی» قرار می‌گیرد. هرچه فرایند تولید، پیچیده‌تر می‌شود، ارزیابی آن نیز تخصصی‌تر انجام خواهد شد. بیش از بیست و شش سال از تأسیس و فعالیت مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می‌گذرد و این مرکز هم از ارزیابی نظام‌مند محصولات نرم‌افزاری و دانش بنیان خود در حوزه علوم اسلامی و انسانی بی‌نیاز نبوده و نیست و همواره سطوحی از این ارزیابی را هم در دستور کار خود قرار داده است. بود به‌نشی در ساختار کنونی مرکز، به نام «بررسی نرم‌افزار» هم مؤید همین نکته است. اما گستره ارزیابی فعالیت‌های نرم‌افزاری لزوماً منحصر به بررسی کیفیت محصول تولید شده پیش از عرضه آن نیست و دست کم هر یک از مراحل پیش از تولید، بین تولید و پس از تولید می‌توانند موضوع یک فعالیت ارزیابانه قرار بگیرند.

اثری که پیش روی شماست، یکی از مستندات تولید شده در طرح «ارزیابی کاربرمحور محصولات نرم‌افزاری» این مرکز است که دومین صلع از مثلث ارزیابی محصولات فناوری اطلاعات در حوزه‌های ۱. ارزیابی وب‌گاه‌ها، ۲. ارزیابی نرم‌افزارهای رومیزی (Desktop) و ۳. ارزیابی نرم‌افزارهای مبتنی بر تلفن همراه را تشکیل می‌دهد. ضلع نخست، اثری بود که در یکی از سلسله جشنواره‌های ارزیابی و رتبه‌بندی وبگاه‌های دولتی از سوی شورای عالی اطلاع رسانی با عنوان «ارزیابی و رتبه‌بندی وبگاه‌ها» در سال ۱۳۸۹ منتشر شد. ضلع دوم هم اثر پیش‌روست که یکی از مستندات حاصل از طرح «ارزیابی کاربرمحور محصولات نرم‌افزاری نور» است. این طرح در فاصله تیرماه ۱۳۹۱ تا خرداد ۱۳۹۲ برای ارزیابی تعدادی از محصولات نور به اهتمام تعدادی از متخصصان علم اطلاعات و دانش‌شناسی و همین‌طور

متخصصان نرم‌افزار و صنایع انجام شد و اکنون بخشی از نتایج آن در دسترس مخاطبان گرامی است. امید است برای ارزیابی و تهیه نظام‌نامه‌هایی در حوزه ارزیابی نرم افزارهای مبتنی بر فناوری تلفن همراه نیز فعالیت‌های درخور شکل بگیرد.

نظام‌نامه پیش روی شما رویکردی «کاربرمحور» دارد؛ یعنی اساساً تجربه کاربران از کار با یک نرم‌افزار تولید و عرضه شده را ارزیابی می‌کند نه خط تولید یا محصول تولید شده پیش از عرضه را. اما خود این تجربه کاربری هم قابل تقلیل به تجربه کاربران عادی و متخصص است که اختلاف سیاق سیاهه‌های مندرج در پیوست الف و ب این اثر به خوبی گویای این دو سطح هستند.

همچنین به لحاظ روش‌شناختی، کتاب «ارزیابی عمومی نرم‌افزارهای کاربردی» یکی از گام‌ها در روش «اقدام‌پژوهی» (Action Research) برای بهبود توسعه و تولید محصولات نرم‌افزاری است. یعنی این چرخه ارزیابی محصول تولید شده توسط کاربران عادی و متخصص، اولاً در بازه‌های زمانی منظم، باید تکرار شود و ثانیاً نتایج هر بار ارزیابی (عمومی و تخصصی) یک محصول نرم‌افزاری، باید به پژوهشگران و تولیدکنندگان آن منعکس شود و سپس مراحل مختلف ایده‌پردازی و سیاست‌گذاری یک نرم‌افزار، تحلیل، طراحی و تولید آن باید بر اساس بخشی از نتایج به دست آمده و در چارچوب اهداف و سیاست‌های سازمان تولیدکننده، بازبینی و احتمالاً بازنگری شوند؛ به این ترتیب در حین فرایندی، رخدادهای متوالی «ارزیابی» و «بازبینی و اصلاح محصول» را خواهیم داشت تا محصول نهایی تولید شده بر اثر این چرخه تکرار شونده به بهبود و پایداری لازم دست یابد.

شایسته توجه است که پرسش‌نامه پیمایشی الف و پرسش‌نامه تخصصی ب که در انتهای این اثر ذکر شده‌اند و مبتنی بر مبانی نظری پیش از آن هستند، برای پنج مورد متنوع از محصولات پرمخاطب «نور»، پیمایش و تحلیل شده‌اند؛ نتایج این ارزیابی (عمومی و تخصصی) هم به بخش‌های پژوهشی و فنی تولید آنها نیز منعکس شده است و امید است چرخه اقدام‌پژوهانه منتهی به بهبود این نرم‌افزارها با ارزیابی‌های بعدی شکل بگیرد. لذا اثر پیش روی شما نه یک طرح‌ریزی نظری و آزمون‌نشده، بلکه دربردارنده مبانی نظری و سیاهه‌های ارزیابی تولیدشده در یک طرح ارزیابی واقعی برای ارزیابی برخی محصولات «نور» است که قابل تعمیم به سایر محصولات نرم‌افزاری روزمیزی به خصوص نرم‌افزارهای پژوهشی و محتوایی و مشخصاً پایگاه‌های اطلاعاتی است.

با توجه به محدوده خاص بسیاری از فعالیت‌های پیشین انجام شده در زمینه

ارزیابی نرم‌افزارهای پژوهشی و رومیزی و همین‌طور رویکرد نظری و غیرعملیاتی بخشی از آنها، امید است که اثر پیش روی بیش از پیش به بررسی و بهبود فعالیت‌های نرم‌افزاری در کشورمان کمک کند و ارزیابی کاربرمحور یک نرم‌افزار را به عنوان یکی از انواع مهم ارزیابی، انسجام و نظام بخشد.

ضمن سپاس از مدیریت محترم نشر کتابدار برای همکاری در انتشار این اثر، از عموم محققان و صاحب‌نظران این عرصه خواهشمندیم با ارسال آراء و نظرات مفید و سازنده خود از طریق رایانامه «info@noorsoft.org» بر غناء و بهبود این اثر بیفزایند.

دکتر حمید شهریاری

shahriari@chmail.ir

رئیس مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور)

www.ketab.ir